

פרשת חוקת
תשפ"ה

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	19:13	20:31
בני ברק	19:31	20:33
ציריך	20:00	22:30
וינה	20:42	22:10
אנטוורפן	21:41	23:12
פריז	21:28	23:01
לונדון	21:16	22:24

דבר הישיבה

חינוך כהלכה

לרגל יום ההיגיון (הראשון) של מורנו הגאון הרב **אברהם צבי שמואלביץ** זצוק"ל ר"מ בישיבה (י"א תמוז תשפ"ד). נביא ממה שתלמידיו מספרים על כמה הדרכות שקיבלו ממנו בעניני חינוך:

פעם שאלו אותו האם להתערב כאשר יש מריבות בין האחים בבית. השיב רבי אברהם שלא להתערב. אך אפשר לומר לילדים בסגנון זה: "האם נחמד לכם לריב?!" והוסיף ואמר: "פעמים כל המריבה בין הילדים היא בשביל שההורים יתערבו...". כשאמרו לו שלעתים קשה להורים לעמוד מנגד ולא להתערב. אמר שצריך לדעת שאצל כולם זה כך, אצל כולם הילדים רבים, זה טבע, וזה לא משהו שמתרחש רק אצלם...

שאלו אותו כיצד לנהוג כשהילדים לא רוצים לשבת ליד השולחן בליל שבת, ענה רבי אברהם שלא נכון להכריח אותם, כי כל דבר שמכריחים את הילד לעשותו - הוא לא יאהב לעשותו. אם מכריחים אותו להתפלל, לבסוף הוא לא יאהב את התפילה, ואם מכריחים אותו ללמוד, הוא לא יאהב חלילה ללמוד.

שאלו אותו אם כך איך ומתי כן מחנכים את הילדים? ענה רבי אברהם: "כאשר הילדים רואים את הדוגמה העצמית של ההורים - זהו החינוך המשועבד ביותר!"

עוד היה רגיל לומר, שהתפקיד של האבא הוא להביא את הבן לבית הכנסת, אבל לא לעקוב אחריו איך הוא מתפלל, זה כבר ענין שלו עם קונו.

כאשר פנה בנו של רבי אברהם זצ"ל בשאלה: מה יעשה אב לבניו הקטנים, אשר יתקשו להיפרד משעשועיהם בשעת לילה מאוחרת, וההורים <

הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובזה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין כתלי הישיבה"

(מנחם מנדל הכהן רבי ירוחם ליבוביץ
זצוק"ל ממיר)

בית מדרש

גליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר | גליון 584

מתורת רבותינו

מיתת צדיקים מכפרת יותר מקרבן

והמת שם מרים (כ, א).

ע"י קרבן בהמה אפשר לשכך חרון אף ולפייס מדת הדין.

ומה שנאמר "מה קרבנות מכפרין אף מיתת צדיקים מכפרת" - אין הדמיון בסברא, אלא הכוונה היא שכיוון שבקרבנות כבר נשנה סוד זה של כפרה ובמיתת צדיקים עדיין לא שמענו, הרי כעת לימד אותנו הכתוב כי מיתת צדיקים מכפרת.

מנחם מנדל הכהן רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל

למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך מה קרבנות מכפרין, אף מיתת צדיקים מכפרת (רש"י).

בפשטות חידשו רבותינו, כי גדול כוחה של מיתת צדיקים לכפר כמו קרבנות.

אבל באמת אדרבה החידוש הוא הפוך, היינו שיש בקרבנות אותה כפרה כמו מיתת צדיקים. כי בוודאי הפיוס הגדול ביותר למדת הדין הוא במיתתם של צדיקים, אולם ברחמי השי"ת חידשה התורה שגם

מדוע הכועס כאילו עובד עבודה זרה

ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי (כ, יב).

מהאמונה. כאשר יוצא האדם מגדרו הרגיל מחמת סיבה כלשהי, יש בכך פגם באותה יציבות הנתבעת מהאדם.

לפיכך, אף שכעסו של משה רבינו ע"ה על בני ישראל היה מכח התורה, והרי זה נצחי ככל התורה כולה, מכל מקום מחמת רום מדרגתו ומעלתו הוא נתבע על זיו וניע כלשהו, אשר לשלימות דרגתו נחשב הדבר כתביעה של "לא האמנתם בי".

כמה יש לנו לחדד ולירא ממדה נוראה זו של כעס, אשר אלפי דרגות מבידות בינינו לבין משה רבינו ע"ה, עד שאנו בבחינת "כמוץ אשר תדפנו רוח" הנאמר על "לא כן הרשעים" (תהלים א, ד), לעומת הצדיק אשר הוא ואמונתו "כעץ שתול".

טללי אורות <

מיד הקפיד משה כנגדן והכהו פעמיים ויצאו מים רבים, אמר משה רבינו אני הקפדתי וכו' (במדבר רבה פר' יט).

מלשון דברי חז"ל משמע שנתבע משה שנהג במידת ההקפדה והכעס, ותמוה מה השייכות בין עוון כעס לבין פגם באמונה "יען לא האמנתם בי", ובאמת מצינו לרז"ל (שבת קה, ב) שאמרו "כל המשבר כלי בחמתו, יהא בעיניך כאילו עובד עבודה זרה", הרי שהכעס שורשו בחוסר אמונה. וצריך להבין את הקשר בין שני הדברים.

ביאר מנחם מנדל הכהן רבי ירוחם זצ"ל:

היסוד של "אמונה" הוא מלשון "יתד נאמנה", היינו יתד שאינה זזה ממקומה, ואפילו כל רוחות העולם לא יעקרוה ממקומה. סוד האמונה הוא הקביעות, היציבות, וכל תנועה או יציאה מהמקום, היא יציאה

ימים מקדם

רבי אברהם
בצעירותו
משוחח
עם גיסו
רבי נחום
פרצוביץ
לצד אביו
רבי חיים
שמואלביץ
זצוק"ל

איפה מצינו שברך יצחק את יעקב שיתקבל תפילתו

ונצק אל ד' וישמע קולנו וגו' (כ, טז).

כתב רש"י וישמע קולנו: בברכה שברכנו אבינו 'הקול קול יעקב' שאנו צועקים ונענים.

ויש להוסיף בזה מה שפירש"י שם (בראשית כז, כב) עה"פ "הקול קול יעקב": שמדבר בלשון תחנונים עכ"ל, שזו צורת ומהות התפילה שהיא תחנונים.

אכן צריך ביאור מה שפירש"י כאן **בברכה שברכנו אבינו**, דהיינו מצינו בזה ברכה של יצחק ליעקב, הרי אמירה זו נאמרה עוד קודם מסירת הברכות, ולא היתה אלא הגדרת תכונות בעלמא, שמדבר הוא בלשון תחנונים.

ונראה כפי שנתבאר בפרשת ויחי (בראשית מט, כח) מכמה ראיות, שמה שיעקב הגדיר את תכונתו של כל אחד מהשבטים, זה גופא היה ברכה, והכא נמי י"ל דמה שיצחק הגדיר את התכונה של יעקב שהוא

תחנונים ותפילה, זהו גופא ברכה.

ובזה יש לפרש הענין המבואר בפרקי דר"א (פרק טז) 'מה המלך הכל מקלסין אותו כך חתן הכל מקלסין אותו', ומו"ר הגר"נ היה רגיל לבאר שאומרים למלך שבחים כדי שידע ויכיר מעלותיו ומרומז בזה תביעה ומחייב איך להנהיג את המלכות ע"פ מעלותיו, וכן לחתן מה שמספרים שבחו הוא לתבוע ממנו המשך עלייתו כפי מעלותיו.

אכן להאמור נראה דהענין בעצם הקילוס והשבח, מצד הענין לברך חתן וכלה, וממילא י"ל דהגדרת השבחים הוא גופא נתינת ברכה כמו שמצינו כאן.

מודאגים לשלוות יום המחרת? השיב לו רבי אברהם: וכי אם יאמרו להם ההורים בעדינות ללכת לנוח, האם יישמעו בקולם? נענה הבן כי לא תמיד כך הדבר. אז הציע רבי אברהם דרך נעימה: אפשר לאב להגיע להבנה עם ילדו מראש על שעת השינה המיועדת. עד אותה שעה יוכל הילד להמשיך במשחקיו כרצונו. אך ההסכם צריך להיות ברור ומוסכם. ואז, כאשר יבקש הילד להאריך מעט את זמן המשחק, יוכלו ההורים להוסיף לו דקות ספורות, מתוך התחשבות ברגשותיו. כך יחוש הילד שהוריו קשובים לו ומבינים את בקשתו, ויקבל את דבריהם ברוח טובה ובלי נרגנות. אך אם יאמרו לו ההורים רק שיש לו עוד זמן מוגבל לשחק, בלי לקבוע יחד שעת סיום מוסכמת, ייתכן שהדבר לא יועיל, והילד יתקשה לקבל את הגזירה בעת השינה.

(מוסף שב"ק)

משולחן רבי אליהו ברוך - בפרשתנו

מדוע העדיף מרן המשגיח ללמוד עם בחור שלא הצטיין בהליכותיו

אֶת וְהָבָה בְּסוּפָהּ (כא, יד).

מדוע הוא לומד דוקא עמו, השיב מרן המשגיח: הבחור הזה תורתו היא בתוך לבו ובתוך מעיו, כאשר אני לומד עמו ומתחיל לדון באיזו סברה בגמרא או בתוספות אם אני רוצה לדחות את סברתו הוא מתפעל כל כך עד ששוכח כי אני זקן ממנו, ובלי משים אף מכה אותו, על ידי לימוד תורה שכזה אני מהדר ומחשיב.

מאורי שערים (להג"ר אריה לייב גורביץ ר"י גייטסהעד מגדולי תלמידי הישיבה)

שורש הדבר הוא, כיון שבן ישיבה העמל ויגע לחדש בתורה הופך החידוש והסברה לחלק מליבו, אם מנסים לשבור ולפרוך את חידושו הוא חש כאילו פוגעים באבר מאברו, הוא נאבק על סברתו כמו על ציפור נפשו, זהו "בן תורה אמיתי" - שהתורה שלמד נעשית עצם מעצמיו בשר מבשרו.

בענין זה שמעתי על **מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ממיר** שהיה רגיל ללמוד חברותא עם בחור שלא היה מצטיין בהליכותיו בדרך ארץ ובנימוס כאשר שאלוהו

מנין נובעת עיקשותו של בן ישראל, שכאשר רוצים לדחות חידוש שחידש בדברי תורה, הוא נלחם עליו בכל נפשו וזועק ורועח בריתחא דאורייתא, עד שאמרו חז"ל (קידושין ל, ב) שאפילו האב ובנו הרב ותלמידו שעוסקין בתורה בשער אחד נעשים אויבים זה את זה, ורק כאשר מגיעים למסקנא נעשים אוהבים זה את זה. כמו שדרשו חז"ל שם מהפסוק שלפננו "את והב בסופה".

שמעתי מהגאון **רבי יחזקאל אברמסקי** שאמר כי

מכתבי רבותינו

"בעניני רוחניות עצם ההתייצבות למלחמה היא כבר במידה מסויימת נצחון, שזה מחליש את כוחות הרע"...

מורנו הגאון **הרב אברהם צבי שמואלביץ** זצוק"ל ר"מ בישיבה (היא"צ הראשון בי"ט תמוז) במכתב לבוגרי ישיבתנו הק' בפרשת וישלח תשע"ד, יסוד נפלא שעצם המלחמה עם היצר הרע זה כבר נצחון אף אם לא מנצחים אותו לבסוף:

מסויימת נצחון, שזה מחליש את כוחות הרע, וכמו שהביא הגר"א וסרמן זצ"ל בביאורי אגדות, בשם החפץ חיים זצ"ל. שכדי להחליש את כוחו של השטן צריך מסי"נ למלחמה, ובזמן הגזירות על הדת ברוסיה על ידי הקומוניסטים ועוזריהם, היה טעות אצלנו שלא יצאנו נגדם במלחמה, במסירות נפש, ואף שהרבה היו נהרגים, מ"מ כוחו של השטן היה נחלש, יעו"ש במאמר "אומר אני מעשי למלך". וא"כ המלחמה במסי"נ עם היונים היא חלק מן הנצחון, שזה החליש את כוחם, ויכולנו להתגבר עליהם, וזה ההודאה על המלחמות. ולכן אף אחר הנצחון על שרו של עשיו, אין השם יעקב נעקה, שעצם המאבק והמלחמה הם גם בעצם נצחון".

רואים אנו בנוסח של על הנסים וכי ועל המלחמות, ולכאורה למה מזכירים ומודים על המלחמות, ההודאה צריכה להיות על הנצחונות ולא על המלחמות (ואולי הפשט על המלחמות הוא הנצחונות, שהמלחמה שהקב"ה עושה, פירושה ניצחון).

וצריך לומר שיש כאן הודאה על עצם המלחמה, שהיה לנו העוז והאומץ להתייצב מול היונים שעמדו עלינו "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך", ולהלחם עמם במסירות נפש, ועצם המלחמה עם כוחות הרשע אף בלא נצחון חשובה היא למאד, וע"ז בפני עצמו אנו מודים, על המלחמות.

ואפשר להוסיף שבעניני רוחניות עצם ההתייצבות למלחמה היא כבר במידה

הגאון רבי אברהם עבי הלוי שמואלביץ זצוק"ל ר"מ הישיבה הקדושה יריעה מיוחדת מהליכותיו והנהגותיו משולבים באמרי שפר במלאות שנה להסתלקותו י"א תמוז תשפ"ד

אברהם מיד אמה: "בשום אופן לא, מה זה מכבד אותנו? וכי אנחנו צריכים שיהיה כתוב על הפחים שמואלביץ ושיאמרו אני גר ברחוב שמואלביץ 2?"

כשהציעו אולי יקראו לרחוב על שם ספרו "שערי חיים" אמר "לזה אין לי התנגדות - אבל אין ענין בזה לדעתי, ועדיף שילמדו ב'שערי חיים'."

בהדרכה לתלמידיו

אחד מתלמידיו שאל אותו פעם איזה ספר מוסר ראוי ללמוד, ורבי אברהם ענה לו: "מסילת ישרים, שערי תשובה או חובת הלבבות". התלמיד הוסיף ושאל איזה שער בחובת הלבבות, והוא ענה לו: שער הביטחון. הבחור טען שמישהו אמר לו שלמד שער הביטחון וזה לא קידם אותו הרבה. ענה לו רבי אברהם: "אומר לך מי אמר לך את זה: 'היצר הרע'!"

תלמידו הבה"ח יעקב גורפילד מספר, שפעם כשאמר לו איזה דיוק ברש"י הוציא מכיסו 400 ₪ ונתן לו, ואח"כ התקשר לאביו בחו"ל ואמר לו לומר לאמא שתכין קוגל בבית לכבוד הדיוק ברש"י שאמר בנס!

תמיד היה מכון ומדריך את תלמידיו להיות מרוצים מעצמם, כי רק כך יוכלו להתקדם ולהתעלות. כשנפרד פעם מאחד מתלמידיו ששב לביתו בחו"ל וביקש ממנו הדרכה, אמר לו: תהיה שמח ומרוצה, וזהו ההצלחה שתלווה אותך, והיה מביא תמיד מאביו שאמר יש טעות ל"עולם", הם חושבים שמי שמצליח מרוצה, אבל האמת היא שמי שמרוצה מצליח.

אתה ה'חיים לייב שלי!

פעם אמר לתלמיד שנקרא חיים ליב: "יש לי בן 'חיים', יש לי בן 'יהודה ליב', אתה ה'חיים לייב שלי'! (בנו של רבי אברהם, יבלח"א רבי חיים שליט"א, אינו קרוי כשמו המלא של זקנו - רבי חיים ליב, משום שכשנולד היה זה בחיי הסבא הגאון רבי יהודה ליב נקריץ זצ"ל. כשנפטר הגרי"ל, נקרא בן נוסף על שמו). ותלמיד אחד הוסיף בזה, שכל רב שהיה אומר כן

ולעשות בזה כמו האבא רק בתור חיקוי - אין זה שווה כלום, והסיבה שאני אומר לכם את זה, הוא שתדעו איך בעצם היה ראוי לנהוג."

חסידי ויז'ניץ אנחנו...

כאשר הדפיסו הגדה של פסח עם ביאורים והנהגות מגדולי ישראל, ביקשו ממנו שימסור מהנהגותיו של אביו מרן הגר"ח זצוק"ל. הוא אמר להם: "יש לי הנהגה אחת לומר לכם - אבי נהג ככל ישראל. קצת מאביו, קצת מחמיו, קצת ממקומות אחרים..."

ולתלמידיו ציין: "למעשה הם לא הכניסו את זה להגדה, כנראה זו לא הנהגה מספיק מוצלחת להדפסה..."

והיה רגיל לומר לתלמידיו לפני נישואי בניהם, שהחכמה היא לא "לוותר" למחותנים ולנהוג כרצונם, אלא ממש לרצות את מה שהם רוצים, וזו סגולה בדוקה לשלום ולידידות.

והיה מספר, שכאשר נישא האדמו"ר מסקווירא שליט"א לבת האדמו"ר בעל הישועות משה' מויז'ניץ זצוק"ל, היה זה בחיי אביו - בעל האמרי חיים' זצוק"ל. בחצר סקווירא ישנן כידוע הקפדות רבות ושונות, ובכל מהלך החתונה והשבע ברכות הורה הרבי מויז'ניץ לנהוג כרצון משפחת החתן. בסוף ימי השבע ברכות, שאל רבי יעקב יוסף מסקווירא זצוק"ל (אבי האדמו"ר שליט"א) את הרבי מויז'ניץ: וכי לכם אין קפידות שונות? השיב רבי חיים מאיר בשנינות: בויז'ניץ יש קפידה אחת - לעשות כרצון השני ולכבדו!

והיה רבי אברהם מסיים: כזה אנחנו חסידי ויז'ניץ...

רחוב שמואלביץ 2

לאחר שבנו את שכונת רמת שלמה ביקשו אנשי העירייה לקרוא לאחד הרחובות על שם אביו מרן הגר"ח שמואלביץ זצוק"ל. אחיו הגדול הגאון הגדול רבי רפאל זצוק"ל ביקש להתייעץ עמו בענין ורבי

אחד הענינים בהם התייחד רבי אברהם זצוק"ל, היה השמירה על המסורה וההליכה בדרך בה התהלך כבית אביו הגדול וזקניו הגדולים.

וכך היה אומר על כל מיני דברים חדשים, "בסטוצין (עירית הולדתו של אביו מרן הגר"ח זצוק"ל) לא עשו כן", או שהיה אומר "לא נולדנו ברחוב". והיה מרבה לדרוש על דברי רש"י (בפרשת ראה) "דבר זה גנאי גדול הוא לך, שאפילו האומות אינם עוזבים מה שמסרו להם אבותיהם, וזה אומר לך מה שהניחו לך אבותיך".

רבי אברהם היה מקורב מאוד לאדמו"ר הבית ישראל מגור זצוק"ל, פעמים רבות הוזמן ע"י האדמו"ר מגור זצוק"ל לקידוש שערך אחר התפילה, ושם היה האדמו"ר אומר לו דברים שלא אמר לאחרים, אמנם מאידך רבי אברהם תמיד הקפיד לשמר את המסורת בדיוק כפי שקיבל מבית אבא. כי כך היתה דרכו: לקבל מכל אדם כל מה שיתרום לו לעלייה ולהתקרב לבוראו, אך לדבוק במסורת אבותיו בלי לשנות בה מאומה.

והיטיב להגיד זאת אחיינו הגר"ח צ'קפלן, שבדרך כלל כשאדם מקבל ממקומות אחרים אז יש לו תשעים אחוז ממסורת אבותיו, ועשרה אחוז ממקומות אחרים; אך אצל רבי אברהם זה היה באופן של מאה אחוז ממסורת אבות ועל זה הוסיף ממקומות אחרים.

כך לדוגמה למחרת האסון הנורא שאירע בל"ג בעומר במירון (בשנת תשפ"א), הוא הגיע לשיעורו השבועי הקבוע בפרשת השבוע, ואמר לתלמידיו כי בעצם זוהי עוולה לפתוח בכלל את הפה ולדבר אחרי אסון שכזה. הוא סיפר שאביו מרן הגר"ח היה רגיל למסור ביום שישי 'ועד', ופעם אחת התרחשה תאונה ביום שישי בבוקר ונהרגו ארבעה בני משפחה, רבי חיים נכנס ל'ועד', ופתח את החומש, ואז התחיל לבכות במשך רבע שעה, לאחר מכן סגר את החומש ואמר שאינו מסוגל לומר את ה'ועד', למרות שכלל לא הכיר את הנספים.

אמר על כך רבי אברהם: "כעת אחרי כזה אסון, איך בכלל אפשר לדבר? אך אני לא אווז בדרגה הזו,

חומש רש"י ומדרש על הפרשה ש'מצוות זה גן עדן', לשבת בסוכה זה גן עדן, וה' משלם על גן עדן בגן עדן. ואמר רבי אברהם כי באמת זה כך, והוסיף: מי לא מרגיש שיושב בגן עדן כפשוטו?

ונאים הדברים כשהם יוצאים מפי עושיהם. מפורסמת חביבותו שמחתו ודקדוקי הרבים במצוות, כגון בארבעת המינים ובחיפוש אחריהם, בעשיית הסוכה וחביבותה בה, בתקיעת שופר ועוד, באפיית המצות, בליל הסדר, בהדלקת נר חנוכה והכנת הפתילות והשקעה רבה בהן כדי שיהא הנר דולק יפה, בקריאת המגילה ועוד.

גם לפני ברכת האילנות היה מכנס את משפחתו ואומרים אותה ברוב עם ובשמחה גדולה, והביא מדברי **האליה רבה** בשם סדר ברכות, שכל הזהיר בברכה זו עליו נאמר (בראשית כז, כז) ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' ויתן לך וכו', והיה מבאה ד"כל הזהיר" היינו שמאיר וזהו בברכה זו, וכמה היה הוא עצמו מאיר וזהו בברכה זו, אשרי עין ראתה.

המלאכים מקנאים בך

פעם אמר בהתרגשות למי שהכניס את בנו לחיידר ביום הראשון: "המלאכים מקנאים בך שאתה מכניס בן לחיידר!" כיוצא בזה, פעם סחב יחד עם חתנו בקבוקי מיץ ענבים, ותוך כדי עבודתם המאומצת אמר לו: "המלאכים מקנאים בנו כעת!" וכששלח אתורגום למשפחתו וידידיו בחוץ לארץ, אמר לשליח ברצינות: "תיזהר עליו! זה לא סתם יהלום, זה אתרוג!" כן גם, כששלח מצות לחוץ לארץ, אמר לשליח: "ראית פעם בברית איך 'קוואטער' מכניס את התינוק לברית? כך תיקח את המצות..."

כי הם חיינו

בערב שבועות - תשע"ט נכנס הגאון רבי אברהם לשיעור חומש, וסיפר מעשה שהוא "בן יומי" [ששמע באותו היום]. היה בחור מיישבת מיר ברכפלד שחלה ונסע לארה"ב לטיפולים. גביר אחד תרם את המסוק שלו לעזרתו, ואמר שאפשר גם להשתמש בו להנאתו של הבחור, למשל אם הוא ירצה לראות את ניו יורק מלמעלה וכדומה. אמר לו הבחור, אם אתה באמת רוצה לשמח אותי, מה שאני רוצה הוא להיות בישיבה שלי לחג השבועות. מיד קנה הגביר שני כרטיסים ב'ביזנס' בשבילו ובשביל אביו, ושמעתי שהם נחתו בא"י הבוקר, והוא בדרך לישיבתו ליו"ט.

"רבותי, הסיפור הזה מרגש מאוד. הוא הבין שהעולם הזה שלו הוא לנסוע 6000 מייל להיות בשבועות בישיבה!! לא סתם לראות את בניני ניו יורק מהאוויר! וגם אני מתפעל מהגביר שהבין שכדאי לתרום עבור דבר חשוב כזה!!".

לא אחת התבטא רבי אברהם, שכיום יש לחנך רק בטובות, ולמרות שזה נשמע 'מודרני', יש מקור לזה מדברי מרן הגר"ח מוולאז'ין זצוק"ל, והוסיף ששמע פעם מהמשגיח הגר"צ רבי שלמה וולבה זצוק"ל שהיום אבא המכה בנו בן השלש יש בזה חשש מכה כמו גדול.

והוסיף וסיפר שהוא עצמו בילדיו הראשונים עוד היה לעתים מכה, אך לאחר מכן כבר נמנע מלהכות, כי ראה שבימינו זה לא ראוי ולא משפיע. עוד אמר שאם המכה היא חלשה והיא מועילה - זו מכה של חינוך. אך אם רק מכה חזקה עוזרת, זה לא האבא שמתחן אלא המכה, וזה לא חינוך.

כששאלו אותו על עניני חופצה, אמר, שהאבא צריך לוודא שאין חוסר דרך ארץ כלפי האמא, ומחובתו לומר 'מה שאמא אומרת זה קדוש'!

ונהנים ממנו עצה ותושיה

פקחותו וחכמתו המיוחדת, ישרותו ונקיותו הביאו רבים וגדולים להתייעץ עמו רבות. הגאון רבי ראובן לויכטר שליט"א אמר בשבעה, שבא בשבילו לבכות על הטרדיה שבחסרונו, שכן יכול היה עוד להשפיע עצה ותושיה לכלל הציבור והפסדנו את כל זה.

היה מביא מספר חסידים (אות קנה), "כשתבוא לעשות שום דבר, תחשוב אם היה אדם אחר עושהו אם היה שואל לך עצה מה היית משיב לו, וכן אמרו ותפארת לו מן האדם, כאשר פללת לאחרים תראה לך", (הספר חסידים מדבר שם על דבר שיש בו חשש עבירה). רבי אברהם למד מזה הנהגה כללית, כשאדם יש לו ספק אודות הנהגה מסויימת, יחשוב מה היה מיעץ לאחר אילו היה שואל, שכן אצל עצמו מעורבת הנגיעות ואינו יכול לחשוב בלעדיו וחושב על מה יאמרו וכדו', ולכן יחשוב מה היה אומר לאחר אחד מידידיו שאל אותו פעם אם להכניס בספר מוסר ותולדות של אביו גם תמונה של אחות אביו, כדי שיכירו מעט את המשפחה. השואל לא הבין מה הבעיה להכניס תמונה כזאת, ורבי אברהם ענה לו בחכמתו: "אתה צריך להחליט אם אתה רוצה שהספר יהיה כזה שנמצא בבית מדרש, או כזה שנמצא בספרייה לאומיות וכדומה..."

אם אין לך ברירה, אז תהיה שמח!

מספר ראש חבורה בישיבת מיה: פעם נכנסתי אליו ואמרתי לו שרוצים להעביר אותנו לבית מדרש אחר בישיבה בשל צרכי הישיבה. רבי אברהם סיפר לו בחיכוך הנודע, שהרב מנדלזון סיפר פעם לאחיו הגאון הגדול רבי רפאל זצ"ל, שממול ביתו בנו כעת בנין שבע קומות שמסתיר את הנוף. שאל רבי רפאל את הרב מנדלזון מה הוא אומר על כך, והוא ענה בפשטות: 'אני הרי גר שם, אז יש לי ברירה! אז אני שמח בכך...' הוסיף רבי אברהם ואמר, שרבי רפאל נהנה מכך, כי זה יסוד גדול לחיים 'זו האסט א ברירה! איז זאין צו פרידן' (אם אין לך ברירה, אז תהיה שמח).

ואחרי מצוותיך תרדוף נפשי

היה מביא מהגאון **רבי חיים ברים** זצוק"ל (אשר רבי אברהם וידידו הטוב יב"לח"ט הגאון רבי בנימין קרליבך שליט"א למדו אצלו כמה שנים בלילי שיש

לתלמיד היה זה מחמם ומרומם את התלמיד אפילו אם אין זה האמת, אך כשרבי אברהם אמר כן זה פעל שבעתים, כיון שידעו שכך זה באמת!

חינך את תלמידיו להכיר במעלתם וגדולתם ולהאמין בעצמם, ומרגלא בפומיה: "הרי זו גאווה כשרה". לאחר כלות השבעה של רבי אברהם דיברו תלמידיו להתכנס כדי לחזק ולהתחזק וללמוד מדרכיו, אמר אחד התלמידים: איך נוכל לעשות זאת בלי רבי אברהם? השיב לו חבריו: תאמין בעצמך! אתה תלמיד של רבי אברהם! אולי אחרים לא יכולים, אתה יכול!

ומעשה בתלמיד אחר שלמד עמו בחברותא לאחר נישואיו, ולעתים אירע שהוצרכו להמשיך בלימוד מעבר לשעה הרגילה, במקרים אלו רבי אברהם מיד היה אומר לו: "קודם תתקשר לאשתך לקבל רשות על העיכוב, ואז נוכל להמשיך ללמוד יחדיו". ותלמיד נוסף, נכנס אליו עם כוס קפה והניח על השולחן. לא היה לו נעים לשנות במחיצת רבו, אלא שרבי אברהם הפציר בו: "תשתה, כשאתה שותה הגרון שלי מתחמם..."

בן יכבד אב

היה מביא מדודו הגאון הגדול רבי בניש פינקל זצוק"ל, שאמר שכשיש לאדם איזו עגמת נפש יחשוב איך יסתכל עוד שנה על זה. [היתה תקופה שהיה תלוי בביתו מעשה על הבית אפרים שנשבר בביתו כלי קריסטל יקר, והאשה הצטערה והוא לא, וכשאלה מדוע אינו מצטער כמותה, אמר לה: אל תצטערי, יש סיבה סודית ואגלה לך עוד תקופה. אחרי כמה חודשים הזכיר לה את הכלי שנשבר, ואז התברר שבקושי זכרה את המאורע...]

למקורבו - שנולד לו בן בין הזמנים, אמר שקבלה בידינו ממרן המשגיח **רבי יחזקאל לוינשטיין** זצוק"ל, שדבר זה הוא סייעתא דשמיא. שכך היה מעשה, שפנה פעם רבי יחזקאל להגאון הגדול רבי ראובן פיין זצוק"ל כמה שנים אחרי החתונה, ושאלו אם מרגיש סייעתא דשמיא. ענה לו רבי ראובן, שנולדו לו שניים או שלושה ילדים בין הזמנים, ואמר רבי יחזקאל שזה אכן גילוי סייעתא דשמיא, (כן שמע מהגאון רבי שבת פיין שליט"א).

היה מעורר רבות על מצות כיבוד הורים כהלכתה. כשילדיו אמרו 'היא' על אמם הרבנית תח", אמר רבי אברהם: "על אמא לא אומרים 'היא', אומרים 'אמא'", והביא כן מאביו מרן הגר"ח.

ומעשה בתלמיד שישב לפניו, וקיבל טלפון מאביו ולא ענה, (והתכוון להתקשר אליו בהמשך). אמר לו רבי אברהם: לאבא ואמא תמיד עונים, זה לא כיבוד אב ואם לא לענות להם מיד! [וכן פעם אמר לאחד מבניו: כאשר האשה מתקשרת עונים מיד, 'מכבדה יותר מגופו'].

ומרגלא בפומיה: כשאבא או אמא מבקשים לעשות משהו, והבן אומר 'עוד 5 דקות' - זה כבר לא כיבוד אב וחסד... [והיתה תקופה שהיה תלוי בביתו מעשה על אשה שהאריכה ימים והיתה בת 105, ואמרו שזכתה לזה משום כיבוד אב, שאף פעם לא היתה אומרת להוריה עוד מעט אלא עושה מיד].

חינוך כהלכה

שיחה נפלאה ממורנו הגאון הרב אברהם צבי שמואלביץ זצוק"ל ר"מ בישיבה לרגל השנה הראשונה להסתלקותו י"א תמוז תשפ"ד פנימיות מצות פרה אדומה ושרשי האמונה זאת חוקת התורה וגו' (יט, ב).

את ציווי אדונו. הפסוק "אל תראוני שאני שחרחרת ששזפתני השמש" (שיר השירים א, ו) מוסבר על ידי רש"י כי השחרות היא הפגם, החטא החיצוני. "ששזפתני השמש" – ניתן לנקות זאת, זה אינו מהותי. מהותי הוא ה"נעשה ונשמע", "נאווה אני בנעשה ונשמע". חטא העגל היה ההליכה אחר השכל – "לא ידענו מה היה לו" (שמות לב, כג). או כפי שמבאר "בית הלוי", "נעשה ונשמע" הוא ההיפך מכך, הוא הפנימיות של היהודי, ואילו השחרות היא חיצונית.

אם הולכים עם אמונה אמיתית, כאשר משה רבינו אמר שיגיע לאחר ארבעים יום, אזי הוא יגיע. אם החשבון אינו מסתדר, סימן שיש טעות בחשבון. ולמעשה, כך היה – הם חישבו גם את היום הראשון,

אך הוא לא היה נחשב

משום שאין לילו עמו.

במליצה נאמה: אם

רואים בשעון שהגיעה

השעה שנים עשרה

ומשה לא הגיע, אם

הולכים עם השכל

אומרים שמשה מת;

אך אם הולכים עם אמונה, מבינים שהשעון מקולקל.

עוד יש לפרש בזה דברי רש"י (מגילה כט, א) המביא

מירושלמי: אמר רבי חמא, בדין הוא שיקדים החודש

לפרשת פרה, שהרי באחד בניסן הוקם המשכן,

ובשני לו נשרפה הפרה. ומפני מה הקדימוה? מפני

שהיא טהרתם של ישראל. זוהי טהרתם של ישראל

– כאשר קוראים את פרשת פרה, מכריזים ישראל

כי הם בטלים לבורא עולם ומניחים את השכל בצד.

לאחר מכן הם מבקשים להבין ככל האפשר, אך עיקר

עשייתם היא כעבדים המקיימים את רצון אדונו.

זוהי טהרתם של ישראל, זהו הניקיון, זהו הקשר של

כלל ישראל עם הקדוש ברוך הוא.

לעומת זאת, מצוות פרה אדומה היא חוק שאין לו טעם מובן, וקיומה מהווה תיקון לחטא זה.

במאמר חז"ל המובא ברש"י על שיר השירים נאמה:

"שחורה אני ונאווה" (שיר השירים א, ה). "שחורה אני"

בחטא העגל, ו"נאווה" ב"נעשה ונשמע". רואים אנו

כי שני מצבים אלו הם זה לעומת זה. "בית הלוי"

מסביר כי "נעשה ונשמע" מבטא עבדות ותמימות.

הצדוקים טענו על אמירת "נעשה ונשמע" – "עם

פזיזא דקדמתו נעשה לנשמע" – (עם פזיזא שקדמו

עשייה לשמיעה). לטענתם, יש לשקול תחילה אם

ניתן לקבל את הציווי ורק אז לקבלו. הצדוקים

הבינו שאם מקבלים דבר בתמימות, ללא שיקול

דעת שכלי, אין זו קבלה אמיתית.

בספר "אור החיים" מתעורר הצורך להבין את פשר כינוי זה, "חוקת התורה", דווקא למצוות פרה אדומה.

לכאורה, היה ראוי יותר לכנותה "חוקת הטהרה"

או "חוקת הטומאה", בדומה לכינוי "חוקת הפסח".

ומפרש בדרך רמז, כי טעם הדבר נעוץ בעובדה שאם

יקיימו ישראל מצווה זו, אף על פי שאין לה טעם

מובן, הרי זה נחשב להם כאילו קיימו את כל התורה

כולה. שכן, קיום מצווה ללא הבנת טעמה מעיד על

אמיתות האמונה ועל הסכמת הנפש לקיים את כל

ציוויי הבורא יתברך. וזהו האות לדבר.

עוד יש להוסיף, כי בעשיית פרה אדומה ללא טעם

מפורש, מגלים ישראל כי כל מעשיהם אינם נובעים

מהבנת השכל, אלא אך ורק

מרצון ה', כעבד המקיים

את רצון אדונו (אף על פי

שיש לשאוף גם להבנת

הטעם).

בהקשר זה יש לבאר הפסוק

"טוב טעם ודעת למדני כי

במצותיך האמנותי" (תהלים

קיט, סו). לכל מצווה ישנם שלושה היבטים: "טוב"

– התועלות והדברים הטובים שהמצווה מביאה;

"טעם" – ההיגיון והסיבה שמאחורי המצווה; "דעת"

– העומק והסודות הטמונים במצווה. מבקש דוד

המלך מה' שילמדנו את כל אלה. "כי במצותיך

האמנותי" – אני מקיים את מצותיך גם בלא שאני

מבין את טעמן, שכן העובדה שה' ציווה עליהן היא

הסיבה הגדולה ביותר לקיומן. ורק לאחר מכן ניתן

לבקש "טוב טעם ודעת למדני".

ה"בית הלוי" מבאר כי תיקון חטא העגל באמצעות

מצוות פרה אדומה, הוא משום שחטא העגל נבע

מהליכה אחר השכל האנושי בני ישראל ביקשו לבנות

מקום להשראת השכינה על פי הבנתם השכלית.

**כאשר קוראים את פרשת פרה, מכריזים ישראל כי הם
בטלים לבורא עולם ומניחים את השכל בצד. לאחר מכן הם
מבקשים להבין ככל האפשר, אך עיקר עשייתם היא כעבדים
המקיימים את רצון אדונו. זוהי טהרתם של ישראל, זהו
הניקיון, זהו הקשר של כלל ישראל עם הקדוש ברוך הוא.**

על כך השיב רבא: "אנן דסגין בשלימותא" (אנו

הולכים בשלימות). וברש"י מוסבר כי אנו יודעים

שה' לא ייתן לנו דבר שאינו יכולים לקיימו, ולכן אין

צורך לבדוק בשכל. השכל אינו כלי שקילה אמיתי,

והוא עלול להטעות את האדם. שכל שאינו טהור

מונע על ידי המידות הרעות, ויכול להוביל למעשים

עקומים ביותר, כפי שנכתב בספר "חובות הלבבות"

בשער ייחוד המעשה: החכמה, כאשר מוליכים אותה

בדרך ישרה, אין טוב ממנה; אך כאשר סוטים ממנה,

אין לך מידה רעה כמות.

העניין העמוק של "נעשה ונשמע" היה קבלה

בתמימות, ללא הבנה וללא מחשבה, כעבד המקבל

רישום לזמן אלול תשפ"ה

הרישום לאברכים בני א"י וחו"ל,
ולבחורים בני א"י יהיה אי"ה עד:

יום המישי
י"ד תמוז תשפ"ה
(10/07/2025)

ישיבת **מיר**
YESHIVAS **MIR**
YERUSHALAYIM

להרשמה ניתן לגשת, בין השעות 13:30 - 15:30 ליד הכניסה לבניין המרכזי

(בתוך חדר הניקוי יבש) יש להגיע עם תעודת זהות/דרכון

או לפנות במייל ל-kollel@themir.org או k026574474@gmail.com

ולקבל טופס רישום ישירות במייל

לאברכים - ניתן גם להירשם בעמדות נדרים פלוס הנמצאות בישיבה

(יש להעביר תמונת פספורט וצילום צבעוני של ת.ז./דרכון למשרד הישיבה או במייל הרשום למעלה)

לבחורים בלבד - ניתן גם לפנות למשרד הישיבה בחדר מס' 4 בין השעות 10:00-16:00

טלפון לבירורים
02-6574474
(בין השעות 10:30 - 16:00)

• אין במילוי טופס הרשמה כל התחייבות לקבלה.
• בחורים הלומדים בישיבה ונישאים בשטו"מ
ומעוניינים להמשיך ללמוד בכולל עליהם למלא
טופס רישום לכולל

Registration for the Elul 2025 Zman

Registration for:
Avreichim, from Eretz Yisrael & Chutz Laaretz
and Bochurim from Eretz Yisrael

Will take place until:
Thursday, July 10th 2025
יום חמישי, י"ד תמוז תשפ"ה

Registration will take place next to the
Entrance of the Main Building,
in the Dry Cleaning Room
between 15:30-13:30.

Please bring along TZ/Passport

You can also request an application by
sending an email to: kollel@themir.org

For Israeli Avreichim only:

You can complete the application on the
Nedarim Plus Stands in the Yeshiva.

For Israeli Bochurim only:

Application forms can be picked up and
dropped off at Room No 4

For any further enquiries call:

Tel: 02-6574474

Between 10:00 - 16:00

- There is no automated acceptance by handing in an application form.
- Single Mir students who are getting married in the year תשפ"ה and want to continue to learn in the Mir Kollel, need to reapply as an Avreich, by sending in a kollel application form.